

DEMOKRATA POLSKI.

DEMOKRATA POLSKI wychodzi raz na tydzień. Prenumerata na czwarte roku, czyli na 12cie numerow wynosi: - dla Francji i Belgii 2 franki 50 cent. - dla Anglii i Ameryki 2 szylingi. — Adres Redakcyi w Anglii: Mr. WORCELL. 44. Thanet Street Burton Crescent. - à Londres; we Francji: M. MARTINET Rue Mignon. 2. à Paris; - rownie jak

we wszystkich Sekcyach T.D.P. - Wexle i mandaty pocztowe, oraz korespondencye wszelkie do Redakcyi DEMOKRATY P. adressowac należy franco pod jednym z wymienionych wyżej adressow. Można także prenumerowac w Paryżu: à la Librairie polonaise, R. Seine St. Germain 20. - oraz w Bruxelli, w drukarni P. DENOU, R. Grande Ile 6.

N° 7.

DNIA 23 LUTEGO.

1851.

LUD ROLNICZY W KRAJACH ZABRANYCH.

(Dokonczenie)

W majątkach szlacheckich stare *Divide et impera* jest Alfą i Omegą polityki carskiej. Uciskając lud przez szlachtę, trzymając na wodzy szlachtę przez lud, i stawiając tamę zobopólnemu porozumieniu się ich, Car powściąga wszelki ruch naprzód. Dla pewniejszego jednakże otrzymania rezultatów pomyślnych należało: albo obie te klasy, albo jedną z nich pogrążyć i utrzymać w stanie zupełnej ciemnoty; usuwa zatem oświatę z przed oczu szlachty, a nie dopuszcza jej wcale do ludu; tak, że chłopu umiającego czytać i pisać trudniej tam znaleźć, jak pieniądź złoty na bruku paryzkim. A następnie, — stawiać olśnionego mętami cywilizacji, obok zupełnie ciemnego, Car pewnym jest, że takim trudno zgodzić się na jedno. Nie przestając wszelako na tym śródku, Car politykę swoją podsyca nieustannie, i jako nową dla niej pożywę, uważać można określenie powinności poddańczych, ogłoszone 1847 r. W tej quasi-reformie niektóre rzeczy zasługują na uwagę, a mianowicie:

Ograniczenie pańszczyzny. Od chwili zaboru moskiewskiego pańszczyzna rosła i rosła, i dopiero w 1847 Mikołaj zabronił aby przechodziła 150 dni rocznie. Lecz czyliż bez tego pańszczyzna nie ograniczała się samą naturą rzeczy? Czyż 150 dni bezkorzystnej a ciężkiej pracy nie jest maximum możliwości ludzkiej pracowania nie dla siebie?...

Skąsowanie daremszczyzn. Daremszczyzny zależące na kilku kurach, jajach, przedzeniu nici i robieniu płótna, nie zubożały chłopą; a więc zniesienie ich, jakkolwiek jest dopełnieniem sprawiedliwości, działając odwrotnie, nie wniosło w domy włościan zamożności i bogactwa.

Przyznanie chłopu prawa do gruntu używanego przezeń przez lat ośm. Jest to coś naksztalt uwłaszczenia! Zważywszy jednakże, że dziedzic ze swęj strony posiada tysiące sposobów pośrednich pozbawienia chłopą téj pseudo-własności, — bądź przez zrujnowanie go, bądź przez sprzedaż (*) — poznamy, że i to prawo jest

(*) Dziedzicowi prawo sprzedania poddanego bynajmniej nie zostało odjętym. Prawo to przed kilku laty było nieograniczonem, dzisiaj potrzeba tylko, aby kupujący posiadał grunt, na którymby osadził kupionego człowieka. Rozporządzając zatem dowolnie osobą i własność posiadana przez tę osobę, nie może być tylko urojona. Sławne jest w tym względzie wyrażenie się Moskala Sperańskiego: «że wszelka własność w Rosyi jest urojeniem.»

ROK XII.

tylko czczą formą, bez żadnego istotnego znaczenia.

Reformy mikołajowskie uważane same w sobie są sankcją poddaństwa, spotęgowaniem ucisku. Że jednakże przedmiotem jest organizm żywy, czujący i myślący, nie podobna dopuścić, aby nie sprzeciwiał się im, a przynajmniej, aby nie czuł jakiegokolwiek moralnego wstrętu, i tém silniejszego im przedmiot więcej ma zasobów, czerpanych bądź w przeszłości, — z podań i pamiątek, bądź w teraźniejszości, — z ogólnego usposobienia umysłów. To zaś ostatnie, przy zupełnym braku życia publicznego, będąc naturalnym wynikiem przeszłości, odziewa się że tak powiem jęj barwami, występuje w jęj stroju. I jeżeli w zmianach obecnych widzi niekorzyść dla siebie, upomina się o przeszłość, jako o dobro wydarte.

Zwrot ten ku przeszłości nie sprzeciwia się bynajmniej prawom postępu. Massy nie rozumują, ale czują że ze stanowiska na którym znajdowały się dawniej, powinny były zejść nie tam gdzie je Car zaprowadził. «Oddaj nam coś wydarte!» jest najnaturalniejszą a razem najpotężniejszą dzwignią rewolucyjną ludu tamecznego. «Oddaj nam to cośmy posiadali za czasów polskich — «dobry byt w domu, a za domem — pole sławy — kozaczyznę!» Oto określenie życzeń ludu.... Czy car może uczynić im zadość? I car nie może, i lud wie o tém.... Do Polski zatem, jako do idei ogólnej, do kozaczyzny, jako do szczegółowego miejscowego wyobrażenia, przykuł on wszystkie swoje nadzieje i życzenia. Nie pojmując prawd rozumowanych, brak pojęcia zastępuje wiarą w to co ukochał — w Zaporozie i wolność, w Atamanów i wojnę — «wojnę z moskalom proklatym, za «Polszczu, za Maty.» Moskal jest dla niego pojęciem ogólnem cara, urzędników, wojska, ucisku i rządu obecnego, a Polszcza — to jego Eldorado, to przystań, do której spodziewa się zawinąć po burzy, wpół przymgłona szarawami obłokami, a pożądana jak zbawienie, droga jak nadzieja. Lecz Polskość ta nie wyklucza wcale rodowego, miejscowego charakteru: wspomnieniom o czasach polskich, o których lud mówi z roskoszą, towarzyszą nieodłącznie wspomnienia Kozaczyzny, tak że jedno bez drugiego nie istnieje w jego wyobraźni, że on jako Kozak wystąpiwszy w obronie niepodległości polskiej, w Polsce niepodległej chce zostać Kozakiem.

Miłość przeszłości, — to przyczyna, fanatyzm miłości — to stopień żywiołu rewolucyjnego, — to odpowiedź

na pytanie, jakie zadaliśmy sobie na wstępie. Fanatyzm miłości rośnie w miarę wzrastającego ucisku. Pochodzi to z tego, że im bardziej przeszłość oddala się, tym więcej czarownymi odziewa się barwy, i w tym większej sprzeczności staje z wzmagającym się uciemieniem. Lud też ukraiński tę kochankę swoją oblekł w szatę najpiękniejszej pod słońcem poezji, której najwydatniejszym rysem, że nie traci siły twórczej, i dziwnie maluje odpowiednie epoki historyczne, zaczawszy od najdawniejszej aż do dzisiejszej chwili. W dumach starożytnych przebija się żądza sławy, rycerskości, pojęcie wolności nowoczesne, tchnące zemstą i nienawiścią do Moskali. I dziwna rzecz! w ustach ludu nie usłyszysz pieśni na cześć Cara lub rządu, pomimo tego że Moskale musieli używać tego rodzaju propagandy; gdy przeciwnie z nadzwyczajną łatwością szerzą się pieśni ścigane przez rząd, a opiewające albo wprost Polskę, albo głoszące sławę i czyny bohaterów spólnych, męczenników sprawy narodowej. Kto na Ukrainie nie słyszał dźwięku Padury! na jakich wieczornicach nie śpiewają długiej dumy o Sawie pułkowniku! O wypadkach zaś smutnych, niepomysłnych dla Polski, jak o rzezi humanistycznej, hajdamackiej i t. p., lud wspomina ze wstrętem, z oburzeniem nawet.

Przykładami z historii moglibyśmy dowieść, że uczucie miłości ku przeszłości spólnem jest wszystkim narodom, które utraciły wolność i walczyły o nią. Utrzymywało się ono i rosło do pewnej oznaczonej epoki — do chwili przesilenia w ostatniej a bezowocnej walce, w której naród, straciwszy nadzieję i zaufanie w siły swoje, ośwaja się z jarzmem i staje się nie czułym na to, czem był, czem jest i czem być powinien. Niema powodu dopuszczać, aby tego rodzaju przesilenia nastąpiły już w krajach zabranych; nie było bowiem walk i wysilen; siły moralne ludu są tam jeszcze nietknięte. Dla tych samych powodów nie można dopuszczać nawet, aby przesilenie miało być bliskiem; a mogłoby być tylko prawdopodobnem wówczas, gdyby kraje zabrane znajdowały się w położeniu zupełnie odosobnionem: gdyby sprawa ich nie była integralnie spójną ze sprawą Polski całej, a ta ostatnia — ze sprawą wyzwolającą się ludzkości.

Z. F. M.

KOMITET CENTRALNY DEMOKRACJI EUROPEJSKIEJ.

Po rozważeniu dokumentów, odnoszących się do pożyczki dziesięciu milionów franków, zaciąganej przez KOMITET NARODOWY WŁOSKI,

Zważywszy że:

« Ludzie wszystkich krajów są między sobą braćmi,
« i że różne ludy powinny wspomagać się wzajem, we-
« dług możności swojej, jak gdyby obywatele jednego
« państwa;

« Że ciemniejsza jednego narodu jest nieprzyjacielem
« wszystkich;

« Że królowie, arystokraci, tyrani, jacykolwiek oni

« byli, są to niewolnicy zbuntowani przeciw wszechwład-
« cy ziemi, którym jest ród ludzki, i przeciw Prawodaw-
« cy Świata, którym jest Przyroda; » (ROBESPIERRE, *De-
klaracya Praw.*)

Zważywszy że Włochy, które ogłosiły swą niepodległość i broniły ją bohatersko, przedsięwzięły dziś ostat-
teczne usiłowania dla zdobycia tej niepodległości;

Że sprawa ich podwójnie jest święta; że dotyczy
wszystkich ludów pogwałconych, lub zagrożonych w ich
wszechwładztwie przez koalicję królów; że interesuje
sumienie powszechne, któremu papieństwo, to wieczne
narzędzie despotyzmu, rzuciło na nowo i zuchwale ręk-
kawicę wyzwania;

postanawia:

Artykuł jedyny. Pożyczka narodowa włoska wzięta
jest pod opiekę Demokracji Europejskiej.

Pożyczka ta uznana zostanie przez wszystkie ludy,
które odzyskają niepodległość, aż do chwili wypłaty jej
przez Rzeczpospolitą Rzymską.

W imieniu tego co najświętsze, w imieniu wolności,
ludzie niepodległego serca, we wszystkich krajach, we-
zwani są do wzięcia w tę pożyczkę udziału.

Uchwalono 27 Listopada 1850 roku.

LEDRU-ROLLIN, — JÓZ. MAZZINI, — W. DARASZ, czł.
del. Centr. T. D. P. — A. RUGE, czł. zgr. ust. frankf.

Pożyczka narodowa włoska.

Okólnik 1szy.

1. Komitet Narodowy Włoski, wybrany przez 60 re-
prezentantów ludu zgromadzenia ustawodawczego rzym-
skiego, i przez wielką liczbę innych obywateli, bądź na-
leżących do zgromadzeń ludowych, bądź sprawujących
urzędy cywilne lub wojskowe w innych prowincjach
włoskich w czasie ostatnich wypadków; — na mocy po-
stanowienia z d. 4 Lipca 1849 r., otwiera pożyczkę
dziesięciu milionów franków.

2. Pożyczka podzielona jest na 250,000 akcji, to jest
50,000 po 100 fr., a 200,000 po 25 fr. każda. Akcje dzie-
lą się na Serye i każda ma swój numer kolejny.

3. Akcje będą doręczone biorącemu przy złożeniu
przezeń ich wartości. Akcje są na okaziciela (*au por-
teur*), przenoszone z jednej osoby na drugą, przez proste
ich doręczenie; posiadanie akcji jest dowodem jej wła-
sności i daje prawo do przypadających procentów.

4. Od chwili złożenia wartości akcji, liczy się procent
6% rocznie; czas oznaczony będzie na akcyi, przez oso-
by trudniące się ich umieszczeniem w imieniu Kom-
itetu.

5. Rozporządzenie zebranymi funduszami należy do
Komitetu narodowego, stosownie do aktu wyżej wzmian-
kowanego z dnia 4 Lipca 1849 roku, to jest ma być wy-
łącznie na to wszystko, co wprost dotyczyć będzie osią-
gnięcia niepodległości i wolności Włoch całych. Żadna
ilość nie może być obróconą na wsparcia jakiegokol-
wiek bądź rodzaju.

6. Summy zebrane złożone zostaną w Londynie u PP.
Martin, Stone i Martin, bankierów, 68, przy ulicy Lom-

bard. Wolno Komitetowi zmienić miejsce depozytu w razie potrzeby.

7. Kommissya z 6 członków, w połowie Włochów a w połowie cudzoziemców, sprawdzi peryodycznie rozchód i przychód z pożyczki. W zarząd jej, sprawdzający w niczem mieszać się nie mogą.

8. Reprezentanci ludu w Zgromadzeniach Włoskich zanominują tę Kommissję. Dopóki to nie nastąpi, Kommissya składać się będzie tymczasowie z obywateli: pułkow. Antonio Ferrara — Ferdinando Petrucci — W. Ashurst młodszy, Esq. — Vincenzo Cattabene, — W. Shaen, Esq. — W. Strudwicke, Esq.

9. Wszyscy podpisani na akcie wzmiankowanym mają prawo zrobić osobiście, podobne sprawdzenie.

10. Skoro rząd narodowy postanowionym będzie we Włoszech, Komitet narodowy włoski złoży mu księgi, rejestra, akcje nieumieszczone, zakupione zasoby wojenne, wszystko jednym słowem co dotyczy pożyczki. Kommissya sprawdzająca przedstawi również rządowi sprawozdanie swoje.

11. Komitet narodowy włoski i podpisani na powyższym akcie, zobowiązują się dołożyć wszelkich starań, aby rząd narodowy, uznawszy dług zaciągnięty, oznaczył jak najprędzej chwilę wypłaty kapitału i procentu.

12. Komitet narodowy przyrzeka najściślejszą tajemnicę co do nazwisk osób biorących udział w pożyczce, które chciałyby być zakryte, dopóki teraźniejsze stosunki polityczne trwać będą. Nazwiska wszakże i ilość wniesiona, starannie będą zapisane, a to iżby w czasie właściwym biorący udział w pożyczce, mogli przed swymi współziomkami okazać dowód, iż nie zrozpaczyli o zbawieniu kraju, i że przyczynili się do tego zbawienia.

13. Akcje wyciśnięte na papierze umyślnie na to zrobionym, mające wprzezroczy wyrazy: *Prestito nazionale italiano*, są jak następuje:

Dio e Popolo. — Prestito nazionale Italiano. — Italia e Roma.

Diretto unicamente ad affretare l'Indipendenza e la Libertà d'Italia.

A 0001. Franchi 100

Ricevuta di Franchi Cento di Capitale, col Mercantile interesse di mezzo per Cento al mese, a datare da questo giorno — 1850.

Pel Comitato Nazionale

Gius. Mazzini. — Gius. Sirtori. — Mattia Montecchi. — Aurelio Saffi. — A. Salicetti.

Na jednej stronie są dwa stemple: jeden z herbem Rzeczypospolitej Rzymskiej, drugi z napisem: *Comitato nazionale italiano*; na odwrotnej stronie jest stempel przełamany, z podpisem jednego z dwóch sekretarzy Komitetu.

Sekretarz Komitetu narodowego.

C. Agostini.

Londyn 10 Września 1850 roku.

Okolnik N° 1 obejmujący podstawę pożyczki i potrzebne objaśnienia, znajduje się wraz z akcjami u P. James Stansfeld, ajenta w Londynie, 2 Sidney Place, Brompton.

KORRESPONDENCYA DEMOKRATY.

Angers, d. 19 Lutego 1851.

..... Nie poruszajcie bardzo kwestyi amnestyonowanych. Już i z prowincyi, nietylko z Paryża biegna do Moskali ochotnicy. Tutejszy rząd wyraźnie im sprzyja, i dobrze robi że czyści emigracyę. Od nas wyruszył jeden stary emigrant, stary żołnierz, — i stary nałogowiec. Zakład cieszy się — emigracya zyskuje, — a pewnie i Moskałe zyskają. Może znajdzie naśladowców; ani wątpimy, — ani się obawiamy; owszem, złego towaru pozbyć się pragniemy. Lepiej niech będą Moskalami, jak złymi Polakami, albo plugawymi emigrantami. Dezerterom chorągwi narodowej na pożegnanie powiedzmy z Mićkiewiczem:

« Jedną ranę miał na czole,
Jedną tylko i nie wielką;
Zdasię być czarną kropelką.
Ta największe sprawia bóle.
Jam ją widział, jam ją zbadał;
Tę ranę sam sobie zadał;
Śmierć z niej uleczyć nie może!

Wyszły w Paryżu w roku zeszłym, w księgarni katolickiej polskiej: *Kontuszowe pogadanki i obrazki z szlacheckiego życia*. Cena fr. 4. O *Pogadankach* tych mieliśmy zamilczeć; otrzymawszy wszakże bezimienną recenzję, dajemy jej miejsce, a to, iżby niewiadomego współ-pracownika do dalszej pomocy zachęcić. Małą poprawkę, jaką zrobiliśmy w recenzji, autor jej pewno nam przebaczy. Gdzie cel poziomy, natchnienie górować nie może. Nie dziwimy się przeto brakowi wszelkiej literackiej wartości *Gawęd kontuszowych* i połączonego w ton jeden z niemi *Pana Boczki*; wolelibyśmy nawet naśladować publiczność i zamilczeć o piśmie, gdyby o dążnościach zgubnych dla Polski milczeć godziło się. Ale p. Gaszyński, sławiony autor pisma, wygrzebuje z przeszłości naszej zgniliznę, pozostała po obrzydłej pamięci panowaniach Sasów, ową truciznę, która staro-szlachecką Polskę zabiła. Narodowością polską być mieni gangrenę trupa, począwszy od jezuickiego wychowania, aż do bankietowania szlacheckiego, służebności dworskiej, popuszczania pasa, i owego: »*vivat! Kochajmy się*« pijanego, którym, jak przodkowie nasi swe uczyły, tak on swe obrazy kończy, dla stłumienia wszelkiej pamięci o groźącym rzeczy powszechnej niebezpieczeństwie, o środkach zaradczych na przyszłość, o usiłowaniach i poświęceniu, jakich ratunek Ojczyzny wymaga. Gangrenę trupa zaszczerpia przeto w pokolenie młode i jedyną możebną przyszłość Polski wraz z niem zabija. Napisany w Styczniu 1846 r. *Pan Boczek* wtedy był może anachronizmem tylko, to jest grzechem powszednim; po świetle, jakie wypadki późniejsze na związek pomiędzy kwestyą zasad a kwestyą Ojczyzny naszej rzuciły, na związek, jaki zerwać usiłuje, wydanie dwóch tych pamfletów w r. 1850, staje się grzechem śmiertelnym, grzechem przeciw świadectwu sumienia własnego, to jest przeciw Duchowi Świętemu, dla którego w Ewangelii nawet przebaczenia nie ma, a w sercu polskiem nigdy być nie może. Taka profanacja świętej naszej Ojczyzny, takie zniesienie wzniosłego stanowiska Polski, natchnieniu obcięły skrzydła, prawdzie zadały fałsz, i z *Pana Boczka*, który, jako indywidualum, jest niesmaczną karykaturą, zrobiły, jako typ emigra-

cyjny, kłamstwo. W Lacedemonie, silnej, niepodległej, radzilibyśmy młodzieży czytanie tych pamfletów, jak ojcowie tej rzeczypospolitej przedstawiali synom niewolników pijanych, dla obrzydzenia im pijaństwa; w Polsce, w Emigracji — których wszystkie chwile zajęte być powinny pracą nad wywyższeniem Ojczyzny i przysposobieniem dla niej lepszej przyszłości, nie ma na tego rodzaju nauczanie czasu. *Gawędy Kontuszone* wraz z *Panem Boczkem* czytania nie warte.

Aby dać wyobrażenie o literaturze peryodycznej w Królestwie kongresowem, *Goniec Polski* zamieścił list z Warszawy, z którego przytaczamy następujący wyjątek: «Chciałbym coś donieść o tutajszym ruchu literackim, ale ten znany jest zapewne Panu z *Biblioteki Warszawskiej*, jedynego pisma literackiego u nas wychodzącego. A i to pismo byłoby już z końcem zeszł. roku (1849) upadło, gdyby go tutejsi bankierowie Rosen i Kronenberg daniem 12,000 złp. nie poratowali. Tak, już teraz nie magnaci, ale żydzi stają się mecenasami naszej biednej literatury; gdyby nie ta nadspodziewana pomoc, Warszawa nie miałaby żadnego literackiego pisma. Redaktorem płatnym *Biblioteki* jest teraz Wojcicki. *Pamiętnik religijny* zapychany artykułami tłumaczonymi, czasami darzy nas tylko opisem jakiego kościoła. *Magazyn* mod niema żadnej wartości; żywi się samemi prawie tłumaczeniami z żurnalów francuzkich. *Gazeta codzienna* bezbarwna, bez dążności, nie skąpi nam także tłumaczonych miernych powieści. *Gazeta warszawska* dawniej odznaczająca się dobozem artykułów i recenzjami teatralnemi, bardzo się od lat kilku popsowała; gdyby nie artykuły historyczne Bartoszewicza i sprawozdania krytyczne, nie byłoby w niej nic prawie godnego uwagi. *Kurier Warszawski* ma tę przed innemi dziennikami zasługę, że jest jedyną kroniką Warszawy i całego królestwa, i że dokazał, iż go wszyscy czytają i w salonach, i w szynkach i wstraganach. *Pamiętnika sztuk pięknych* wyszedł dopiero jeden zeszyt, dość dobrze zredagowany, dla braku wszakże prenumeratorów, trudno się spodziewać więcej nad dwa jeszcze zeszyty. Inne pisma są: *Gazeta Rządowa*, *Gazeta Policyjna*, *Kmielek* (niły dla włościan pisany, ale przez nich nie czytany), *Tygodnik rolniczy*, *Roczniki gospodarstwa krajowego*, *Korrespondent rolniczy* (dodatek do *Gazety Warszawskiej*), *Gazeta rolnicza* (dodatek do *Gazety Codzienniej*), *Sylvan*. W ogóle literatura peryodyczna, jest u nas bardzo zaniedbana, brak w niej życia, dążności, współzawodnictwa.»

Korespondent austriacki podaje następujące wiadomości statystyczne o Galicyi, podług ostatnich urzędowych obliczeń. Na powierzchni 4,522 mil kwadratowych, Galicya ma 95 miast, 180 miasteczek targowych, 5778 wsi, 669,509 domów, i 4,734,427 ludności. Katolików i Ormianów jest 2,227,901, Greków unitów 2,201,675, Protestantów blisko 26,000, nader mało nieunitów, Żydów zaś 317,227. Uprawną część powierzchni kraju wynosi 8,312,024 morgów, lasy 3,417,226. Wartość wszystkich naturalnych produktów wynosi 171,950,206 zł. rei. Galicya ma 226 zakładów fabrycznych, 52 handlów hurtowych, 2,645 handlów konsensowych, 55,506 warsztatów, 3,802 innych rzemieślniczych zatrudnień. Szkółek ludowych 2,237, gimnazjów 12; uczniów w wyższych zakładach naukowych 5,601. Szpitalów 28, (a w nich 22,274 chorych); domów ochrony 325 (5568 dzieci), instytucji dla ubogich 21 (6,515 ubogich). W więzieniach będących, oskarżonych i ukaranych w końcu 1848 roku, 2564. Między skazanymi nie było ani jednego na wieczne wię-

zienie, a tylko 29 takich, którzy więcej jak na 10 lat skazani zostali.

— W zeszłym roku zaprowadzono w Galicyi Żandarmerię. Instytucja ta w niczem nie różni się od rosyjskiej. Żandarm jest rozjemcą, sędzią i wykonawcą w drobniejszych sprawach między ludem zaszłych. Chłop boi się go i nienawidzi.

S k ł a d k a

na braci przybywających z Szumli.

Lista 2^{ga}

W Anglii: Żurkowski Alexander funt szter. 1. szylingów 4. — W. J. Linton redaktor *of the English republic* sz. 6. — Gleinich f. 1. — Tur s. 10. — F. Chappuis sz. 10. — Youngf. 1. — A. Smoliński s. 10. — N. s. 10. — F. P. s. 2. — J. R. s. 2 d. 6. — A. F. s. 2 d. 6. — S. s. 1. — J. M. s. 5. — W. s. 1 d. 6. — B. s. 2. — T. Prus s. 2. — M. Ł. s. 2 d. 6. — L. N. s. 2 d. 6. — X. G. s. 4. — Plachecki s. 1 d. 6. — A. B. s. 2. — L. M. s. 2. — S. K. s. 1. — Ls. L. s. 2 d. 6. — NN. s. 5. — J. S. s. 2. — Bazyli Rogulski s. 1. — Ignacy Grockid. 6. — Tadeusz Lenkiewicz s. 1. — Jan Swidziński s. 1. — A. Buchowski s. 1. — J. K. s. 1. — L. J. s. 2 d. 6. — Cassius s. 2 d. 6. — Alojzy Przezdziecki s. 3. — J. Emanuel s. 5. — Ogółem f. 8 sz. 13, czyli franków 211 cent. 25.

We Francji: Brazewicz fr. 5. — PP. fr. 10. — Bogumił f. 5. — SS. f. 5. — Suchorzewski f. 5. — Jan f. 5. — Witkiewicz f. 2. — Kaczyński f. 1. — Łukowski f. 2. — M. B. f. 2. — Klepacki f. 1. — Sześciu żołnierzy 2° legionu f. 3 c. 50. — Wł. f. 1. — Karol f. 1. — Bieliński fr. 5. — Michał c. 50. — Józef Zagórowski fr. 5. — N. fr. 1. — Misiewicz vet. f. 10. — J. C. f. 1 c. 50. — Ogółem f. 71 c. 50.

Zatem wpłynęło dotąd: z listy 1^{ej} 125 fr. — c.

» 2^{ej} 282 fr. 75 c.

Razem 407 fr. 75 c.

Składki na braci przybywających z Turcyi mogą być także nadsyłane do Paryża, pod adresem: Mr. Martinet 2 Rue Mignon.

ZMARLI W EMIGRACJI.

W Angers. Juszkiewicz Jakób, ur. w Olicie (na Litwie) lat 37; um. d. 10 Października 1850. — Wasilewski Alexander, z Wilna, lat 40; d. 30 Listopada 1850.

W Chateau-neuf (Charente). Mackiewicz Stanisław, z Litwy, lat 48, d. 2 Grudnia 1850.

W Poitiers. Skrzycki Józef, z powiatu Słonimskiego, d. 18 Grudnia 1849. — Stasiak, um. w Październiku 1849. — Kamiński, um. 14 Września 1850.

W Tours. Przykałski Antoni, lat 37, ur. w Wislicy, Wojew. Krakowskiem.

W Londynie. Kadrys Szymon, z gub. Grodzieńskiej, lat 59, um. d. 25 Czerwca 1849. — Roszewski Jan, umarł d. 18 Stycznia 1850.

Na wyspie *Jersey*. Nałęcz Antoni, z Infant polskich, lat około 40, pm. d. 13 Września 1849.

Jan Żorawski prosi Szymona Wincentego Jordana Żorawskiego swego stryja, o danie mu o sobie wiadomości à Ars-sur-Moselle près Metz (Moselle).

Ktoby miał jaką wiadomość o Ludwiku Liczbinskim, zechce o tém donieść do Redakcyi *Demokraty*.

W Drukarni DEHOU PRZY ULICY GRANDE ILE 6. — W BRUXELLI.